

Ändrade taxor för miljöbalkstillsyn – underlag för arbete i kommunen

Nedan följer information om kommunernas taxor för tillsyn enligt miljöbalken. Informationen är avsedd att vara ett stöd vid dialogen med kommunens politiker och tjänstemän om avgifterna.

Kommunerna ser regelbundet över sina taxor för tillsyn enligt miljöbalken. Sveriges kommuner och landsting (SKL) arbetar med att stödja landets kommuner när de ska se över taxorna. SKL har tagit fram ett underlag som stöd vid taxesättningen. Underlaget finns på SKL:s hemsida (sök på ”Taxa utifrån risk- och resursbedömning”). Varje kommun beslutar självständigt om den taxa som ska gälla för tillsynen. SKL:s stöd används av många kommuner, men de måste inte göra det.

Taxan är en avgift och ingen skatt

Det är mycket viktigt att komma ihåg att den kommunala taxan för tillsyn är en avgift och ingen skatt. En avgift ska vara kopplad till en motprestation från kommunens sida. Om en fast årlig avgift tas ut ska den motsvaras av den tid som kommunen planerar att avsätta för tillsyn. Avgiften får schabloniseras, vilket innebär att avgiften sedd med ett två- till treårsperspektiv ska motsvaras av den tid som kommunen lägger ner på en verksamhet. Avvikelsen får dock inte vara alltför stor. Då finns grund för att justera avgiften eller att ändra taxan så att en timavgift tas ut istället. Varje miljönämnd måste alltså koppla sin taxa till verksamhetsplaneringen. Nämnderna bör också göra regelbundna uppföljningar av hur mycket tid som verkligen läggs ner på olika verksamheter för att garantera att avgiften ligger i nivå med tillsynstiden. Det får inte förekomma att kommunen tar ut fasta årliga avgifter som motsvarar ett större avgiftsuttag än man har resurser för. Ett sätt att kontrollera det är att jämföra den totala tiden som kommunen debiterat till exempel lantbruk och den personalstyrka som kommer att arbeta med denna tillsyn. Tänk på att endast en viss del av en handläggares tid är debiterbar, det vill säga ska bäras av de företag som får tillsyn.

Tillsynstid och taxa kan variera i olika kommuner och över tiden

Det är inte säkert att olika kommuner bedriver tillsyn i samma omfattning över liknande verksamheter. Tillsynstiden kan också variera för liknande verksamheter över åren. Till exempel kan kampanjer riktas mot vissa verksamheter eller viss hantering (kemikalier, avfall m.m.) under en period, jordbruk i känsliga områden kan kräva mer tillsynstid än i icke känsliga områden etc.

Vad kan LRF:s kommungrupper göra?

Varje kommun beslutar självständigt om taxan, även om många följer SKL:s rekommendationer. Det är därför viktigt att på lokal nivå vara uppmärksam i samband med och framför allt innan taxan behandlas i miljönämnden och

2013-11-04

kommunfullmäktige. Ju tidigare i processen vi kommer in desto större möjlighet att påverka.

LRF:s syn på tillsyn och avgifter

LRF anser att avgifterna för tillsyn inte får hämma konkurrenskraften. I den mån avgifter tas ut ska de baseras på nedlagd tid och inte vara fasta. Tillsynen ska vara trovärdig, enkel och kostnadseffektiv. Tillsynsbehovet på kommunal nivå har generellt sett minskat beroende på den omfattande kontrollen som lantbrukaren är föremål för i andra sammanhang, bland annat genom länsstyrelsernas tvärvillkors- och djurskyddskontroller samt branschernas kvalitetsprogram. Miljöhousesyn är ett väl utvecklat egenkontrollsystem vilket sammantaget med den övriga kontrollen borde vara skäl för längre tillsynsintervall och lägre avgifter.

Ställ frågor till kommunen!

- Kontakta förvaltningschefen/miljöavdelningschefen i den förvaltning som hanterar miljöfrågorna (miljö- och hälsa, miljö- och bygg, etc.). Fråga om man planerar att revidera taxan för miljöbalkstillsyn.
- Fråga hur man tänker sätta avgifterna för tillsyn av ”våra” verksamheter (djurhållning, växtodling etc). Blir det höjningar?
- Om en höjning av tidsfaktorn (i timmar) föreslås, efterfråga vilket stöd nämnden har för att besluta om en ökad tillsynstid. Har ett förslag till höjda avgifter föregåtts av någon form av uppföljning eller utvärdering bör nämnden kunna svara på hur den har gjorts. Hur vet nämnden att det behövs mer tillsynstid på just dessa verksamheter? Efterfråga hur miljönämndens verksamhetsplanering ser ut med avseende på planerad tillsynstid kontra planerat avgiftsuttag för företagen. Finns det någon koppling?
- Om ingen framgång nås med miljöchefen; kontakta ordföranden i miljönämnden eller motsvarande.
- Be om ett möte med nämndens arbetsutskott/presidium/beredningsgrupp. Se till att ansvarig tjänstemannen deltar och redovisar. För fram synpunkter och var noga med återkopplingen efter en tid för att följa upp påverkansarbetet.
- Nås ingen framgång med nämnden heller återstår det att kontakta kommunalråden, kommundirektörerna, näringslivscheferna etc. och påtala det orimliga i det som nämnden föreslår. Beslut om taxor, eller väsentliga ändringar av taxor, tas normalt av kommunfullmäktige.

Kontaktperson:

Åsa Hill, telefon 08-787 50 31, e-post asa.hill@lrf.se